

Yttrande över promemorian "En utökad möjlighet att söka efter vapen och andra farliga föremål" (Ds 2020:23)

Stbn/2020:440 009

Sammanfattning

Justitiedepartementet har på remiss skickat promemorian "En utökad möjlighet att söka efter vapen och andra farliga föremål". I utredningen konstateras att polisens förutsättningar att vidta åtgärder i förebyggande syfte är begränsade, samtidigt som brottsligheten på senare tid har förändrats på ett oroväckande sätt. Effektiviteten i det brottsförebyggande arbetet skulle förbättras om husrannsakan får användas i fler situationer än i dag. Utredningen föreslår därför att polisen ges en ökad möjlighet att i förebyggande syfte göra husrannsakan för att söka efter vapen eller andra farliga föremål.

För att minska risken att unga dras in i kriminalitet, och samtidigt begränsa tillgången till utrymmen som betraktas som relativt säkra att förvara exempelvis skjutvapen på, föreslås vidare att kravet på särskilda skäl för husrannsakan, kroppsvisitation och beslag hos barn under 15 år inte ska gälla om det finns särskild anledning att anta att den unge utnyttjas av annan i brottslig verksamhet.

Socialförvaltningen, som också tagit del av utredningen, ställer sig positiva till förslagen. Socialförvaltningen anser att förslagen dels kan förebygga att barn dras in i kriminalitet och utnyttjas, dels kan de vara till stöd för barn att säga nej till äldres påtryckningar. Däremot väcker utredningen en del frågor om socialtjänsten bör vara med i fler situationer för att stötta ett barn och inte bara vid förhör och liknande.

Utredningens bedömning är att förslagen kan leda till marginellt ökade kostnader för enskilda kommuner. Kostnaderna bedöms kunna finansieras inom ramen för befintliga anslag.

Sammanfattningsvis ställer sig räddningstjänsten positiv till förslagen i promemorian.

Beslutsunderlag

Justitiedepartementets promemoria "En utökad möjlighet att söka efter vapen och andra farliga föremål" (Ds 2020:23)

Räddningstjänstens tjänsteskrivelse 2020-12-09

Förslag till kommunstyrelsen

Räddningstjänstens förslag till beslut:

- Räddningstjänstens svar på remiss ”En utökad möjlighet att söka efter vapen och andra farliga föremål” tillstyrks.

Ärende

Utredningens uppdrag har sin bakgrund i en rad uppmärksammade skjutningar och sprängningar. Även om andelen fall med dödligt våld legat relativt konstant under senare år har andelen fall av dödligt våld som begås med skjutvapen ökat. Detta har väckt frågor kring polisens möjlighet att använda tvångsmedel för att förebygga och förhindra allvarlig brottslighet.

Den nya regeln om husrannsakan omfattar gemensamt tillgängliga utrymmen i eller i anslutning till flerbostadshus, exempelvis källare. Enligt uppgifter från polisen är det ofta i sådana utrymmen som vapen och andra farliga föremål göms. Sådana föremål ska också kunna eftersökas vid husrannsakan i förebyggande syfte i fordon och båtar och vid kroppsvisitation i förebyggande syfte.

Polisen har därtill pekat på en oroande utveckling när det gäller barn som används av kriminella för att förvara och transportera vapen och andra farliga föremål. Nuvarande restriktiva hållningen mot att använda tvångsmedel mot barn har emellertid den nackdelen att kriminella kan utnyttja barn i brottsligt syfte. Därav har utredningen föreslagit att kravet på särskilda skäl för husrannsakan, kroppsvisitation och beslag hos barn under 15 år inte ska gälla om det finns särskild anledning att anta att den unge utnyttjas av annan i brottslig verksamhet. Det kommer enbart att drabba de barn som blir föremål för åtgärderna. Samtidigt får förslaget en positiv effekt eftersom barn i större utsträckning kan skyddas mot att tidigt dras in i kriminalitet.

Socialförvaltningen, som också tagit del av utredningen, ställer sig positiva till förslagen. Socialförvaltningen anser att förslagen dels kan förebygga att barn dras in i kriminalitet och utnyttjas, dels kan de vara till stöd för barn att säga nej till äldres påtryckningar. Däremot väcker utredningen en del frågor om socialtjänsten bör vara med i fler situationer för att stötta ett barn och inte bara vid förhör och liknande.

Utredningens bedömning är att förslagen kan leda till marginellt ökade kostnader för enskilda kommuner. Kostnaderna bedöms kunna finansieras inom ramen för befintliga anslag.

Sammanfattningsvis ställer sig räddningstjänsten positiv till förslagen i promemorian.

Samuel Nyström
Räddningschef

Carina Västerek
Säkerhetssamordnare

Beslutet expedieras till:
Annika Åberg, Socialförvaltningen